

Område av riksintresse för friluftsliv i Västra Götalands län

Namn: Norra Bohusläns kust - inre kustzonen	Datum: 2016-12-07
	Områdesnummer: FO 30:1
Kommun: Strömstad, Tanum, Sotenäs, Lysekil	Kommunnummer: 1486; 1435; 1427; 1484
Riksintresset berör flera kommuner: Området berör kommunerna Strömstad, Tanum, Sotenäs och Lysekil vilket kräver mellan-kommunala överväganden och samordning för att säkra riksintressets värden.	
Area: 36 698 ha, varav 26 065 ha land och 10 634 ha vatten.	
Huvudkriterier: <ul style="list-style-type: none">• Områden med särskilt goda förutsättningar för berikande upplevelser i natur- och kulturmiljöer.• Områden med särskilt goda förutsättningar för vattenanknutna friluftaktiviteter och därmed berikande upplevelser.• Områden med särskilt goda förutsättningar för friluftaktiviteter och därmed berikande upplevelser.	
Stödskriterier: <ul style="list-style-type: none">• Intresseväckande natur- och kulturvärden• Tilltalande landskapsbild.• Särprägel• Området har sällsynta växter och djur• Artrikedom• Bra vattenkvalitet, lämpliga stränder och bottnar.• Vattenanknutna friluftaktiviteter som bad, kajak, kanot, dykning.• Berg/klippor lämpligt för klättring.• Naturvärden som kan bestå även vid ökad besöksfrekvens.• Förekomst av brukningsvägar, stigar, vandringsleder, cykling, klättring.• Möjligheter att komma till och in i området samt visats i eller i anslutning till området.• Lämpliga klimatförhållanden, bra vatten, stränder och bottnar för bad, stränder och vatten lämpliga för fritidsfiske.• Vatten med god tillgång på fisk och i övrigt goda förutsättningar för fiske• Området kan utnyttjas mångsidigt genom sin storlek och variation.• Relativt små inskränkningar i allemansrätten• Anordningar för friluftslivet, t ex service i naturhamnar, vandrarhem, båtuthyrning• Vinteraktiviteter, långfärdsskridskor	
Friluftaktiviteter:	

Exempel på aktiviteter är vandring, strövande, promenader, skridskoåkning, terrängcykling, bad, dykning, båtliv, kanot, naturupplevelser, kulturupplevelser, fritidsfiske, bär- och svamp-plockning, jakt, bergsklättring, klippklättring, löpning, orientering, geocaching, fågelskådning, ridning, kiting/skärmflygning, övernattnings/tältning.

Beskrivning av områdets värden:

Delområde 30:1 omfattar fastlandet, intilliggande öar samt större öar med fast landförbindelse. Den norra delen utgörs av Idefjorden med sin dramatiska och storslagna natur med mäktiga barrskogsklädda höjder och ett vidsträckt vatten. Idefjorden är ett vandringsstråk för den skyddsvärda laxen i Enningdalsälven. Bebyggelsen är gles med ett fåtal byar som Hälle och Krokstrand som dock inte omfattas av riksintresset. Den senare bär omfattande spår från en kort men intensiv period av tidigare stenbrytning. Flertalet människor förknippar dock fjorden med broarna och tullstationen vid Svinesund där många passerar på sin väg till eller från Norge. Den nya bron har väckt stor internationell uppmärksamhet för sin konstruktion och design.

Strömstad har en stor gästhamn och flera hamnar för fritidsbåtar. Från hamnen utgår också reguljära personfärjor till Nord- och Sydkoster. Från staden utgår också person- och bilfärja till Sandefjord i Norge. I och runt Strömstad finns gott om boendialternativ från små och stora campingar, stugbyar, vandrarhem, hotell och spa.

Större öar med landförbindelse är Norra och Södra Öddö, Tjärnö och Saltö, Rossö, Resö, Galtö, Ramsvikslandet och Smögen. Saltö som till stor del är naturreservat är sommartid ett omtyckt friluftsbad med stor parkering, toaletter, kiosk och utomhusutställning om Kosterhavets nationalpark.

Västra Rossö och Kackholmen är ett annat skyddat område med omtyckta bad och strövområden. Tjurpanneområdet är känt för sin karga och vindpinade natur och sitt utsatta läge när det stormar. Andra omtyckta områden är Veddö, Hamburgö och Valön.

Gästhamnar, service och provianteringsmöjligheter finns på ett flertal orter utmed kusten som Strömstad, Bohus Malmön, Hunnebostrand, Bovallstrand, Grebbestad, Fjällbacka, Hamburgsund och Tanum Strand.

Ett varierat kulturlandskap med bebyggelsemiljöer som speglar olika näringar och människans användning av landskapet. Ett småskaligt och varierat jordbrukslandskap. Ett rikt och ibland öppet landskap med betande djur på öar och strandängar. Intresseväckande natur- och kulturvärden. Orördhet längst ut i kustbandet. Stillhet och tystnad. Tilltalande landskapsbild.

Bra vattenkvalitet, lämpliga stränder och botten. Stränderna är till större delen fria från bebyggelse som kan hindra allemansrättsligt utnyttjande. Vattenanknutna friluftaktiviteter och vandring. God utbyggnad av besöksnäringen, både stor- och småskaliga företag. Nationalparken Kosterhavet med portaler bjuder in och förenklar tillgängligheten och informationen.

Stora möjligheter till vattenanknutna aktiviteter och turism. Möjlighet att utveckla ett hållbart fiske.

Vacker skärgård, inlandets vildmarksnatur och ett levande kulturlandskap med världsarvsområdet. För riksintresset Bohusläns kust handlar värdet om befintliga rekreationsanläggningar och kringliggande rekreationsområden, skärgården, bad, båtsport, camping, vandringsleder, cykelvägar, elljusspår, golf, ridstigar. Värdet är turism och närrekreation i närheten av tätorterna, landskapet och naturmiljön, god vattenkvalitet och stränder som är allemansrättsligt tillgängliga.

Bland områden intressanta för friluftslivet kan nämnas Åby säteri, Nordens ark med vand-

ringsled förbi hällristningar och Tjärnö forskningsstation.
Området har God till Mycket god tillgänglighet.

Förutsättningar för bevarande och utveckling av områdets värden:

1. Åtgärder för att bevara områdets värden:

För att bevara kustens genuina natur och bebyggelse krävs stor varsamhet i skötsel och underhåll av såväl marker som de många gamla gårdsmiljöerna och hamnarnas fisketorp och sjöbodar. Informationstavlor och leder kräver årlig tillsyn och underhåll.

2. Åtgärder som påtagligt kan skada områdets värden:

De stora mängder skräp och vrakgods som varje vinter sköljs upp på stränderna innebär ett hot inte bara för växter och djur utan bidrar också till att göra stränderna mindre attraktiva för boende och besökande. Minskade eller uteblivna resurser kan äventyra den årliga strandstädningen. Störningar på djurlivet är påtagliga i vissa områden och gäller framför allt häckfågel samt knobbsäl under reproduktionsperioden.

Den stora efterfrågan på båtplatser för småbåtar och utrymmen för trafik, bilparkering, båtuppläggning och andra serviceanläggningar i anslutning till småbåtshamnar kan komma i konflikt med såväl naturvärden som andra former av friluftsliv.

3. Utveckling av områdets värden:

Utveckla nya leder, som kanot/kajak och snorkelleder. Ekoturism. Kommunikation, boendemöjligheter och annan service är av stor betydelse för att kunna ta del av området. Viktigt att lokalisering sker så att värdena inte exploateras. Befintliga anläggningar behöver underhållas. Skötsel av promenadleder, skyltning, information om kommunikationsmedel.

Planering och säkerställande (någon uppdelning för respektive kustzon har inte gjorts):

Nationalpark:

Kosterhavet

Naturresevat:

Cirka 45 naturresevat.

Landskapbildsskydd:

7 områden.

Natura 2000-områden med stöd av art- och habitatdirektivet:

Idefjorden (SE0520172), Jorefjorden (SE0520177), Kleva (SE0520165), Koster (SE0520133), Kosterfjorden- Väderöfjorden (SE052170), Kragenäs (SE0520155), Musön (SE0520186), Ramsvikslandet (SE0520042), Sannäsfjorden (SE0520147), Soteskär (SE0520188), Svenneby (SE0520184), Tanumskusten (SE0520150), Tjurpannan (SE0520187), Trossö-Kalvö-Lindö (SE0520126), Åbyfjorden (SE0520175).

Natura 2000-område med stöd av fågeldirektivet:

Galtö lera-Älgö lera (SE00520144).

Djur- och växtskyddsområden

Cirka 100 områden.

Fyra naturminnen finns i området.

I huvudsak gäller utvidgat strandskydd.

I området finns sju biotopskydd och fyra naturvårdsavtal bildade av Skogsstyrelsen.

Områdets huvuddrag:

Större delen av fastlandskusten utgörs i väster av skärgård. Variationen i skärgårdslandskapet är påtaglig med allt från kala skär i ytterskärgården till en lummig innerskärgård. Representativa exempel på ytterskärgårdar av stort intresse för friluftslivet är Kosteröarna, Väderöarna, delar av Fjällbackaskärgården samt Ösöfjords- och Hällö-skärgårdarna.

Tjärnö-skärgården utgör en kontrast med sina grunda leror, sedimentstränder och rika växtlighet.

Genom sprickdalarnas orientering i öst-västlig eller nordost-sydvästlig riktning är fastlandskusten kraftigt bruten i fjordar, vikar och mellanliggande näs. Berggrundsformerna (hällskulpturer med mera), det rika djurlivet (sjöfågel, vadare, säl) samt floristiska värden berikar landskapet och ger utomordentliga tillfällen till naturupplevelser och naturstudier. Rik tillgång till naturhamnar, sjötrafikleder och service i olika former är viktiga förutsättningar för båtsporten inom området. Klipp- och sandstränder ger goda möjligheter till bad såväl i skärgården som längs fastlandskusten, dels i form av utrustade badplatser med hög service och dels som naturbad.

Av stor betydelse för friluftslivet är ett antal orter längs kusten med omfattande service för turism och friluftsliv, övernattningsmöjligheter av olika slag, välutrustade gästhamnar, marinor med båtservice, provianteringsmöjligheter med mera. Ett stort antal campingplatser finns längs kusten, de flesta med tillgång till badmöjligheter på nära håll. Ett betydande antal naturreservat med inriktning på bland annat på friluftsliv finns inom området.

Områdets avgränsning:

Området har utökats mot Kosterhavet och Väderöarna. Dessutom utökades gränsen enligt Strömstad kommuns förslag med tillägg av området Djuphamn-Kolvik. Vidare har gränsen justerats mot nya E6.

Hela Nordens ark har införlivats i riksintresseområdet liksom en vandringsled väster om Nordens ark.

Andra riksintressen som berörs (någon uppdelning för respektive kustzon har inte gjorts):

RI naturvård:

Bottnafjorden – Åbyfjorden, NRO14063; Fjällbacka och Grebbestads kust och skärgård, NRO14037; Idefjorden – Dynekilen, NRO14006; Koster – Väderöarna, NRO 14005; Ramsviklandet, Hällö, Kornö och Gåsö skärgård, NRO14062; Trälebergs kil, NRO14079.

RI kulturmiljövård:

KO19 Centrala Bro, KO24 Bärfendal, KO36 Smögen, KO38 Åby, KO42 Krokstrand, KO44 Rossö-Rundö, KO46 Svinesund, KO47 Bottnadalen, KO48 Fjällbacka, KO51 Havstenssund, KO55 Sannäs, KO72 Kalvö-Trossö-Lindö, KO73 Sydoster.

Riksintresse yrkesfiske hav (Skagerack, Kosterfjorden)

Riksintresse 4 kap 2 § MB, Kustområdet och skärgården i Bohuslän från riksgränsen mot Norge till Lysekil

Riksintresse 4 kap 3 §, Kustområdena och skärgårdarna i Bohuslän från gränsen mot Norge till Brofjorden.

Riksintresse 4 kap 4 §, Kustområdena och skärgårdarna från Brofjorden till Simpevarp (berörs i sydligaste delen).

Övrigt underlag:

Under åren 2008-2011 utvecklade Länsstyrelsen i samverkan med kommunerna Strömstad, Tanum, Lysekil, Sotenäs och Munkedal en Samverkansplan. Samverkansplanen ska utgöra en integrerad del av den fysiska kustplaneringen och stärka förutsättningarna för en långsiktigt hållbar planering. Hänsyn ska tas till höga natur- och kulturvärden inom havsområdet i Norra Bohuslän. Underlaget ska visa en gemensam strukturbild för kommunernas översiktsplanering av havsmiljön i området och utgöra en vägledning för beslutsfattare på samtliga nivåer.

Referenser:

- Afzelius L, 1978: Tjörnöarkipelagen. Del III Marin fauna. Länsstyrelsens naturinventeringar 1978:6.
- Andersson H, 1964: Rapporter om flora och fauna
- Andersson L & Arvidsson L. 1978: Tjörnöarkipelagen. Del II Vegetation. Länsstyrelsens naturinventeringar 1978:5
- Bengtson, O. 1997: Förslag till skötselplan för naturreservatet Kragenäs – Galtöleran. Länsstyrelsen. Stencil.
- Bonde L, 1975: Delrapport om fågellivet på Kosteröarna och i Tjörnö-arkipelagen. Länsstyrelsens natur-inventeringar 1977 (omtryck)
- Friluftsförbundet (2013). www.friluftsförbundet.se/for_vuxna/langfardsskridskor
- Gimdal, R. 1997: Ädellövskogar i Strömstads kommun. Länsstyrelsen, rapport 1997:12.
- Grudemo J, 1991: Ängar och hagar i Strömstads kommun. Länsstyrelsen 1991:1. Göteborg.
- Hansson H G, 1975: Kosterrännan och de grundare havsområdena inom Strömstads kommun. En sammanställning av de marina värdena. Länsstyrelsens naturinventeringar 1976:12.
- Hartelius R, 1976: Naturreservatet Nord Långö - floristisk inventering samt skötselsynpunkter. Stencil. Länsstyrelsen.
- Härkönen, T. 1981: Bottenfaunan i området Råssö-Sannäsfjorden. – Naturinventering för Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus Län
- Ivarsson G, 1980: Inventering av fågelfaunan inom Tjörnöarkipelagen. Länsstyrelsens naturinventeringar 1980:7.
- Johansson B T, 1982: Deglaciationen av norr Bohuslän och södra Dalsland. Geologiska institutionen, Göteborgs universitet, A 38.
- Johansson, O, Blomqvist D & Pehrsson, O. 1997: Värdefulla rast- och övervintringsområden för sjöfåglar på Västkusten. Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län. Rapport 1997:4.
- Lagenfelt, I., Höglind, K. (1983): Fiske och grundområden - en inventering av kustnära vatten i Strömstads kommun. – Rapport till Fiskenämnden, Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus Län.
- Lysekil ÖP, 2006.
- Ljungner E, 1927: Spaltentektonik und Morphologi der schwedischen Skagerakküste. Bull Geol Uppsala.
- Länsstyrelsen 1979: Natur i Göteborgs och Bohus län.
- Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus Län (1984a): Metodstudier Kustvatten Hav. Del 1. Planeringsunderlag Strömstad Kommun.
- Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus Län (1984b): Metodstudier Kustvatten Hav. Del 2. Kommunöversikt Strömstad Kommun
- Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus Län (1984c): Metodstudier Kustvatten Hav. Del 3. Områdesplanering och detaljplanering för Nycklebyområdet, Strömstads kommun.
- Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län, 1995: Bevarandeprogram för odlingslandskapets natur- och kulturmiljövärden. Länsstyrelsen 1995:21. Göteborg.
- Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohuslän 1997. Våtmarksinventering i Göteborgs och Bohuslän län.
- Länsstyrelsen (2013). www.vastsverige.com/sv/bohuslan-paradis-et-vastkusten-projektwebbar.lansstyrelsen.se/kosterhavet/Sv/Pages/default.aspx
- Naturvårdsverket 1994, Myrskyddsplan för Sverige.
- Naturvårdsverket, 1996: Nationell bevarandeplan för odlingslandskapet. Stockholm.
- Nilsson, P. (1997): Biologiska värden i Kosterfjorden: en sammanställning och analys av nuvarande kunskap. – Rapport till Naturvårdsverket Nr 4749.
- Olsson L, 1977: Galtö, Kragenäs, Resö, Bissen och Store Snart. En naturvårdsinventering.
- Olssons G, 1976: Sannäsfjorden och omgivande landområde - en naturinventering.
- Pehrsson O, 1969: Inventering av rast- och övervintringsplatser för vadare och sjöfågel i Göteborgs och Bohus län. Länsstyrelsen.
- Samuelsson, L.: 1971. The relationship between Permian dikes and dolerite and rhomb porphyry along the Swedish Skagerak Coast. SGU C 663.
- Statens naturvårdsverk, 1980: Marina reservat. Utredning om skyddsvärda områden längs

Sveriges kust. SNV 1297.

Åhlund M, 1980: Förändringar i häckfågelfaunan på ett antal fredade och ej fredade öar i Bohuslän mellan 1966 och 1979. Naturinventeringar i Göteborgs och Bohus län 1980:6. Länsstyrelsen.

Åhlund, M. 1996: Kustfågelfaunan i Göteborgs och Bohus län – beståndsutveckling och effekter av fågelskyddsområden. Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län. Rapport 1996:9.

Förutsättningar att behålla upplevelsevärden

Nedan följer exempel på åtgärder och verksamheter som kan skada värdena för friluftslivet:

- Exploatering (bostadsbebyggelse/permanent eller fritidshusbebyggelse/ industrianläggningar, vindkraft, farleder för båttrafik med mera)
- Bulleralstrande verksamheter (vattenskoterkörning, vattenskidåkning, överflygning med motordrivna flygplan på låg höjd med mera)
- Barriärskapande verksamheter (vägbyggen)
- Hinder längs stränder som kan påverka friluftslivets utövande på land och vatten, till exempel stängsling och privata bryggor i orörda områden eller med annan olämplig lokalisering.
- Negativ visuell påverkan som till exempel telemaster, kraftledningar och vindkraftverk.
- Friluftsverksamheter som påverkar eller skadar naturvårdsvärden som utgör en del av motivet för att området är av riksintresse för friluftslivet (ridning på känsliga marker, motordriven verksamhet och högt besöksstryck med mera). Störningar på djurlivet är påtagliga i vissa områden och gäller framför allt häckfågel samt knobbsäl under reproduktionsperioden.
- Den stora efterfrågan på båtplatser för småbåtar och utrymmen för trafik, bilparkering, båtuppläggning och andra serviceanläggningar i anslutning till småbåtshamnar kan komma i konflikt med såväl naturvärden som andra former av friluftsliv.
- Den under sommartid mycket omfattande fritidsbåtstrafiken kan behöva begränsas inom vissa känsliga områden för att åstadkomma tysta naturområden.